

Anàlisi Demogràfica

Codi: 104254

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2503710 Geografia, Medi Ambient i Planificació Territorial	OB	3	1

Professor/a de contacte

Nom: Joaquin Recaño Valverde

Correu electrònic: joaquin.recano@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu accedir-hi des d'aquest [enllaç](#). Per consultar l'idioma us caldrà introduir el CODI de l'assignatura. Tingueu en compte que la informació és provisional fins a 30 de novembre de 2023.

Equip docent

Antonio Lopez Gay

Prerequisits

No hi ha prerequisits.

Objectius

L'assignatura contempla tres objectius bàsics:

- L'aprenentatge dels mètodes i de les tècniques avançades de l'anàlisi demogràfica: construcció i interpretació d'indicadors nets de moment i generació per a tots els fenòmens demogràfics
- L'accès a les explicacions teòriques de l'evolució dels fenòmens demogràfics més característiques, mortalitat, fecunditat, nupcialitat i migracions.
- Els fonaments d'elaboració d'una projecció per components com a activitat de síntesi dels coneixements adquirits.

Competències

- Analitzar amb esperit crític la relació de la societat amb el territori aplicant el marc conceptual i teòric de la geografia.

- Combinar diferents tècniques i mètodes de representació i anàlisi espacial en l'elaboració de materials per a la transmissió dels resultats.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Resultats d'aprenentatge

1. Combinar diferents tècniques i mètodes de representació i anàlisi espacial en l'elaboració de materials per a la transmissió dels resultats.
2. Descriure els diferents fenòmens demogràfics.
3. Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
4. Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
5. Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Continguts

PART I: ELEMENTS TRANSVERSALS DE L'ANÀLISI DEMOGRÀFICA

1. Les fonts demogràfiques en la web

1.1. Les fonts demogràfiques: fluxos i estocs a la web

1.2. Tractament de microdades demogràfiques de censos, MNP i enquestes.

2. Elements avançats de l'anàlisi demogràfica

2.1. La representació del temps en Demografia: el diagrama de Lexis.

2.2. Les òptiques d'anàlisi i la reconstrucció de observacions longitudinals a partir de dades transversals i viceversa

2.3. Construcció de diferents tipus de taxes, probabilitats i proporcions en funció del tipus d'observació.

2.4. Anàlisi avançat dels efectes d'edat, generació i moment.

2.5. Anàlisi per ordre dels fenòmens demogràfics

2.6. Les taules de supervivència de fenòmens.

PART II: ANÀLISI DE FENÒMENS DEMOGRÀFICS

3. La mortalitat.

3.1. La mesura de la mortalitat: l'esperança de vida.

- 3.2. Anàlisi de la mortalitat per edat i causa de mort.
- 3.3. Anàlisi dels factors sociodemogràfiques de la mortalitat
- 4. La fecunditat i la nupcialitat
 - 4.1. La mesura de la fecunditat: els indicadors sintètics de període i generació
 - 4.2. La fecunditat per ordre
 - 4.3. Anàlisi dels indicadors de reproducció
 - 4.4. Els indicadors de nupcialitat
 - 4.5. Teories explicatives de la fecunditat i la nupcialitat
- 5.1. L'anàlisi demogràfica de la migració amb estocs i fluxos.
- 5.2. Els indicadors demogràfics de les migracions.
- 5.3. Teories explicatives de la migració.
- 6. Enfocaments demogràfics sobre temes socials amb perspectiva de gènere.
 - 6.1. El mercat de treball.
 - 6.2. L'educació.
- 7. Fonaments d'una projecció demogràfica per components.
 - 7.1. Representació d'una projecció demogràfica al diagrama de Lexis.
 - 7.2. Aplicació dels coneixements adquirits en una projecció quinquennal.

Metodologia

El curs s'estructura a partir d'activitats dirigides, supervisades i autònomes on l'alumne aprendrà a desenvolupar els continguts de l'assignatura amb el suport presencial de professor a diferents nivells.

- Activitats dirigides: classes teòriques i pràctiques presencials.
- Activitats supervisades: seguiment presencial de les pràctiques
- Activitats autònomes: estudi dels continguts teòrics i resolució d'exercicis.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			

Classes teòriques dirigides	23,5	0,94	1, 2, 4, 5
Pràctiques en aula d'informàtica	23,5	0,94	1, 2, 4, 5
Tipus: Supervisades			
Tutories individuals o en petits grups	10	0,4	1, 2, 4, 5
Tipus: Autònomes			
Estudi i preparació de proves escrites	20	0,8	1, 2, 4, 5
Lectures complementàries recomanades	15	0,6	1, 2, 4, 5
Lectures obligatòries	25	1	1, 2, 4, 5
Treball autònom de pràctiques periòdiques	20	0,8	1, 2, 4, 5

Avaluació

Activitats sotmeses a avaluació:

- Dues proves escrites de coneixements. Factor de ponderació: 50 per cent de la nota final. Cada prova escrita representaria el 25 per cent de la nota final.
- Finalització de les pràctiques individuals realitzades a l'aula d'informàtica. Factor de ponderació: 40 per cent de la nota final.
- Un treball sobre lectures obligatòries de temes de demografia i gènere. Factor de ponderació: 10 per cent de la nota final.

Criteris d' avaluació:

- Aquesta assignatura no preveu el sistema d'avaluació única
- Nota final de l'assignatura serà la mitjana ponderada de totes les activitats sotmeses a avaluació sempre que cadascuna superi la nota de 4 (en cas contrari s'haurà de recuperar la/les part/s amb nota inferior a 4).
- La nota final de la prova objectiva serà la mitjana de les dues proves escrites sempre que cadascuna superi la nota de 4 (en cas contrari s'haurà de recuperar la/les part/s amb nota inferior a 4).
- Els alumnes que només han realitzat 1/3 de les activitats avaluable seran qualificats com a "No avaluable".
- Les activitats no lliurades o realitzades en la data indicada seran qualificades com a "No Presentat" amb qualificació de 0.
- El plagi o còpia d'un exercici tindrà un 0. La repetició de còpia tindrà com a conseqüència suspendre l'assignatura. En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0. Recordem que es considera "còpia" un treball que reproduïx tot o gran part del treball d'un/a altre/a company/a. "Plagi" és el fet de presentar tot o part d'un text d'un autor com a propi, sense citar les fonts, siguin en paper o en format digital. Veure documentació de la UAB sobre "plagi" a: http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_20/sot_2_01.html.

Criteris de revisió

Els alumnes podran sol·licitar la revisió de les notes de les activitats avaluable durant la setmana següent a la publicació dels resultats i en els horaris establerts pel professor. El procés de revisió es realitzarà presencialment o per via telemàtica.

Recuperació.

- Es preveu recuperacions de les proves parcials escrites, les pràctiques d'aula informàtica i el treball sobre dimensió de gènere abans d'una possible recuperació final.
- La recuperació final de l'assignatura es realitzarà mitjançant una prova escrita. Podran presentar-se a la prova de recuperació els alumnes que han realitzat 2/3 de les activitats avaluable del curs i han obtingut una nota final de l'assignatura menor de 5 punts.
- La nota de la recuperació final substituirà totes les notes de l'avaluació continuada i no podrà ser superior a 5.
- En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, etc. El professor o professora vetllarà perquè l'estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Avaluació de lectures obligatòries sobre diferents temes de demografia i gènere	10	0,5	0,02	1, 2, 3, 4, 5
Lliurament pràctiques iniciades a l'aula d'informàtica	40	10	0,4	1, 2, 3, 4, 5
Prova escrita	50	2,5	0,1	1, 2, 3, 4, 5

Bibliografia

Llibres publicats. Existeixen diferents manuals introductoris en castellà. Alguns són breus i molt elementals com per exemple:

VALLIN, Jacques. (1991). *La Demografia*. Alianza Editorial. Madrid

PRESSAT, Roland. (1979). *Demografía estadística*. Ariel. Barcelona

Altres manuals introductoris molt més detallats i ordenats per data de publicació són:

SUSINO, Joaquín (2016). *La práctica del análisis demográfico*, Dextra, Madrid

ViNUESA, Julio y PUGA, Dolores (2007). *Técnicas y ejercicios de demografía*. INE, Madrid

CASELLI, Graziella.; Vallin, Jacques. & Wunsch, Gerard. (2001). *Démographie: Analyse et synthèse*. París: Institut National d'Etudes Démographiques

CABRÉ, Anna (1999). *El sistema català de reproducció*, Proa, Barcelona

REHER, David (1995). *Fuentes de Información demográfica en España*. Centro de Investigaciones Sociológicas, Madrid.

VINUESA, Julio i altres. (1994). *Demografía: análisis y proyecciones*. Ed. Síntesis. Madrid

LIVI BACCI, Massimo. (1993). *Introducción a la demografía*. Ariel. Barcelona

PRESSAT, Roland. (1987). *Diccionario de demografía*. Oikos-tau, Barcelona

TAPINOS, Georges. (1990). *Elementos de demografía*. Espasa Calpe. Madrid

PRESSAT, Roland. 1983. *El análisis demográfico*. Fondo de Cultura Económica. Madrid

LEGUINA, Joaquín. (1981) (3ª edició). *Fundamentos de demografía*. Siglo XXI. Madrid

HENRY, Louis. (1976). *Demografía*. Labor. Barcelona

Altres llibres publicats en castellà sobre l'evolució i la situació demogràfica actual, a nivell internacional i a Espanya, ordenats per data de publicació:

NADAL, Jordi. (1984), *La población española siglos XVI-XX*, Barcelona, Ariel

PUYOL, Rafael. (1988), *La población española*, Madrid, Síntesis

VALLIN; Jacques. (1995). *La población mundial*. Alianza Editorial. Madrid.

LIVI BACCI, Massimo. 1993. *Historia mínima de la población mundial*. Ariel. Barcelona

LIVI BACCI, Massimo. (1998). *Historia de la población europea*. Crítica. Barcelona

PUYOL, Rafael. (ed.) (1997). *Dinámica de la población en España. Cambios demográficos en el último cuarto del siglo XX*. Editorial Síntesis. Madrid.

LEAL, Jesús. (Coord) (2004), *Informe sobre la situación demográfica en España. 2004*, Madrid, Fundación Fernando Abril Martorell

FERNÁNDEZ CORDÓN, Juan Antonio i LEAL, Jesús (Coord) (2006), *Análisis territorial de la demografía española, 2006*, Madrid, Fundación Fernando Abril Martorell

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA

NACIONES UNIDAS (1986): *Manual X. Técnicas indirectas de estimación demográfica*, Nueva York, Naciones Unidas.

HINDE, Andrew. (1998), *Demographic Methods*, Cornwall, arnoldo Publishers

ROGERS, Andrew i WILLEKENS, Frans .J. (Eds)(1986): *Migration and settlement. A multiregional comparative study*, Dordrecht: Reidel Publ. Co.

ROWLAND, Donald. T. (2003), *Demographic methods and concepts*, New York, Oxford University Press

SHRYOCK, Henry S. i SIEGEL, Jacob .S. (1976): *The methods and materials of Demography*, Academic Press, London.

PRESTON, Samuel H. i Altres (2001), *Demography. Measuring and Modelling Population Processes*, Oxford, Blackwell Publishers

Enllaços i bibliografia adicional se subministraran a les classes

Programari

El programari que s'emprarà al llarg de tot el curs està integrat per diferents aplicacions de Microsoft Office: Excel, Word i Access. L'eina de treball fonamental serà el programa Excel.